

Aukra kommune

Aukra – full av energi

Planstrategi 2021-2023

Høyringsutkast

Sak: 20/02446

Vedteke:

INNLEIING

I følge plan- og bygningsloven skal kommunestyret minst ein gong kvar valperiode, og seinast eit år etter konstituering utarbeide og vedta ein communal planstrategi. Den kommunale planstrategien er ikkje ein plan, men eit hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare kva for planoppgåver som skal prioriterast i valperioden for å styre utviklinga i ønska retning. Formålet med planstrategien er å drøfte kommunen sine strategiske val for samfunnsutvikling, arealutvikling og den kommunale tenesteytinga. Planstrategien skal sette fokus på dei planoppgåvane kommunen bør prioritere for å legge til rette for ei positiv utvikling, mellom anna ta stilling til om kommuneplanen skal reviderast helt eller delvis, og kva for andre planer og strategiar kommunen har behov for.

Planstrategien inneholder eksterne planer som i hovudsak rettar seg mot kommunen sine brukarar. Interne planer er retta mot utvikling av kommuneadministrasjonen og er ikkje ein del av planstrategien.

UTVIKLINGSTREKK

Til grunn for kartlegging og vurdering av Aukra sine utfordringar og utviklingstrekk framover ligg Kommuneplan for Aukra, vedteke februar 2019.

I store trekk er vurderingane og grunnlagsmaterialet i kommuneplanen fortsatt gjeldane/uendra og dannar grunnlaget for planbehov framover. Gjennom ein brei medverknadsprosess er no ulike utfordringar samla i eit eige utfordringsdokument. Desse gjeld framleis og ligg til grunn for kommuneplana sine satsingsområder og vidare planbehov.

Om Utviklingstrekk i kommuneplana:

Frå 2017 ser ein eit «trendbrot» der veksten i folketalet vert mindre/liten. Ein stor del av forklaringa kan truleg vere ein nasjonal trend der tidlegare arbeidsinnvandrar flyttar tilbake til heimlandet, samtidig med mindre arbeidsinnvandring frå dei same landa.

Fødselsoverskotet (fødde og døde) er derimot stabilt.

I tider med store flyktningstraumar og samtidig økonomiske nedgangstider, med mellom anna arbeidsløyse og tendensar til tilbakeflytting til heimland frå tidlegare arbeidsinnvandrarar, er det knytt uvisse til korleis folketalet vil utvikle seg framover. Med utgangspunkt i SSB si framskriving av «lav innvandring» kan ein sjå følgjande utviklingstrekk:

- Ei jamn, men svakare enn tidlegare forventa, befolkningsutvikling i prognoseperioden
- Aldersgruppa 80 år og eldre vil oppleve ein markant og stor vekst frå ca. år 2025.
- Tal på yngre eldre (67-79 år) vil få ein kraftig vekst fram mot ca. år 2025
- Det er venta ein svak vekst i den yngste aldersgruppa (0-5 år), og då særleg frå ca. år 2020
- Ungdomsskolealdersgruppa er venta å vekse noko fram mot 2020, kor då veksten vil flate ut
- Tal på barn i grunnskulealder vil svinge litt i prognoseperioden

Tal på personar i yrkesaktiv alder (20–66 år) vil auke i perioden.

Vurderingar av planbehov i åra som planstrategien gjeld for, skal sørge for å følgje opp satsingsområda i vedteke kommuneplan:

- Attraktiv kommune
- Barn og unge
- Velferd og omsorg
- Aukra i regionen
- Fornying, forenkling og forbetring
- Kompetente medarbeidarar, rekruttering
- Berekraftig økonomiforvalting
- Klima og miljø

Til kvart av satsingsområda er det vedteke mål og strategiar konkretisert gjennom omgropa «Slik vil vi ha det» og «Slik gjer vi det».

Folkehelse og samfunnstryggleik er valde som gjennomgåande perspektiv for planperioden.

NASJONALE FØRINGAR OG FORVENTNINGAR TIL KOMMUNAL PLANLEGGING

Regjeringa legg kvart fjerde år fram nasjonale forventingar til regional og kommunal planlegging for å fremje berekraftig utvikling i heile landet. I dei nasjonale forventningane til regional og kommunal planlegging 2019-2023 peiker regjeringa ut fire store utfordringar:

- Å skape eit berekraftig velferdssamfunn
- Å skape eit økologisk berekraftig samfunn gjennom mellom anna ein offensiv klimapolitikk og ei forsvarleg ressursforvaltning
- Å skape eit sosialt berekraftig samfunn
- Å skape eit trygt samfunn for alle

For inneverande periode forventar regjeringa at kommunane legger FN sine berekraftsmål til grunn for si planlegging.

REGIONALE FØRINGAR

Den regionale planstrategien for 2020 – 2024 er bygd opp rundt FN sine 17 globale berekraftsmål og dei tre berekraftsdimensjonane. Dette er fordi klima- og miljøutfordringar, sosial berekraft og økonomisk utvikling heng uløyseleg saman, og at desse utfordringane må løysast i eit samspel. Derfor heiter også FN sitt 17. berekraftsmål «Samarbeid for å nå måla». Dette har gitt føringar for dei fire langsigchte utviklingsmåla som er sett for Møre og Romsdal i planstrategien. Dei består av dei korte setningane under, saman med ein utfyllande undertekst:

1. Møre og Romsdal skal vere eit føregangsfylke på samarbeid, samskapning og samstyring
2. Møre og Romsdal skal bli miljøfylke nr. 1
3. Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfoldig fylke der folk vel å bu

4. Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein innovativ offentleg sektor

I forslag til fylkesplan for Møre og Romsdal (endeleg vedtak i fylkestinget 12-13 oktober) har dei same fire langsiktige utviklingsmåla som regional planstrategi, og er bygd opp rundt FN sine 17 berekraftsmål og dei tre berekraftsdimensjonane.

VURDERING AV PLANBEHOV 2020-2023

Planstrategien skal medverke til at kommunen si planlegging er tilpassa utfordringane og ikkje er meir omfattande enn nødvendig. Eit hovudspørsmål i planstrategiarbeidet er om kommuneplanen skal reviderast.

Kommuneplanen sin samfunnsdel

Kommuneplanen sin samfunnsdel er kommunen sitt overordna strategidokument som viser kommunen sine satsingsområder, strategiske målsettingar og vegval/strategiar knytt til målsettingane. Kommuneplanen sin samfunnsdel gir også føringer for kommuneplanen sin arealdel gjennom ein langsiktig arealstrategi. Kommuneplanen sin samfunnsdel skal følgast opp av eit fireåring handlingsprogram. Dette handlingsprogrammet er knytt opp mot kommunen sin økonomiplan med årsbudsjett og behandlast kvart år.

Det vart gjennomført eit omfattande arbeid med å utarbeide kommuneplanen sin samfunnsdel i 2019. Det er ikkje kome fram nye hovudutfordringar etter kommuneplanprosessen i 2019. Kommuneplanen fangar i tilstrekkeleg grad opp dei nasjonale forventningane og andre rammebetingelsar omtalt i planstrategien. Den sentrale og overordna oppgåva framover er realisering og oppfølging av vedteke kommuneplan. Kommunedirektøren anbefaler at kommuneplanen sin samfunnsdel med mål og strategiar vert vidareført i planperioden.

Kommuneplanen sin arealdel

Kommuneplanen sin arealdel vart etter ein fleirårig og svært omfattande prosess vedteke i 2016. Perspektivet er langsiktig, men bør reviderast når det vert vurdert som tenleg for å fange opp endringar i samfunnet. Kommuneplanen sin arealdel gir hovudtrekka for kva areala i kommunen skal nyttast til, og set rammer og føresetnader for kva for nye tiltak og ny arealbruk som kan settast i verk, samt kva for viktige omsyn som må ivaretakast ved bruk av areal.

Eit viktig føremål med kommuneplana er å gje langsiktig og føreseieligheit for arealforvaltninga. Revisjon av kommuneplana sin arealdel er eit svært omfattande og ressurskrevjande arbeid. Det må kome klåre erfaringar og tilbakemeldingar om heile plana skal reviderast. Utfordringar på enkeltområder kan fangast opp gjennom delplanar.

Det er behov for ein plan for sjøareala i Aukra kommune. Ein aktiv planlegging av sjøareala er viktig for å sikre både lokal verdiskaping og langsiktig berekraftig utvikling. Å planlegge meir i sjø er viktig både med tanke på næringsutvikling og for god utvikling av ferdsel, friluftsliv og naturmiljø.

Det er etablert eit samarbeid med Hustadvika kommune med felles behov og interesse for ein interkommunal plan. Planen vil gi betre kunnskapsgrunnlag, avklare arealbruk og gje felles retningsliner for saksbehandling av søknader om nye tiltak i sjø.

Arealavklaring i høve kommunen sine «nye» areal som følgje av grensejustering med tidlegare Sandøy kommune samt interkommunalt samarbeid omkring strand- og sjøareal er lagt inn for dei neste åra.

Kommunedirektøren anbefaler at kommuneplanen sin arealdel, vedtatt i 2016, vert vidareført i planperioden, med tillegg av delplanarbeid for kommunen sine «nye» areal samt delplan for strand- og sjøareal.

Klima og miljø

Regjeringa har bestemt at berekraftmåla skal vere det politiske hovudsporet for å ta tak i vår tids største nasjonale, regionale, og globale utfordringar. Gjennom nasjonale føringar for regional og kommunal planlegging, er det tydelege forventningar om at kommunal sektor legg FN sine berekraftmål til grunn for samfunns- og arealplanlegginga. Arbeidet for ei berekraftig utvikling er prega av samansette og komplekse utfordringar. Berekraftmåla er organisert etter: Miljømessig dimensjon, Sosial og kulturell dimensjon, Økonomisk dimensjon. I tillegg: Samarbeid om å nå måla.

Klima og miljø er eit av hovudsatsingsområda i kommuneplana. Arbeid med klima og miljø og FN sin berekraftmål vil vere sentralt i planperioden. Med bakgrunn i gjeldande planstrategi er arbeid med utarbeiding av klima og miljøplan starta opp. Planarbeidet har ikkje hatt framdrift som føreset i førre planstrategi. Noko av årsaka til dette har vore vakansar og pandemien, men i hovudsak eit behov for å koordinere planarbeidet med tilsvarande prosessar regionalt . Aukra kommune starta opp planarbeidet med klima og miljøplan før fylkeskommunen og regionråda sine initiativ og prosessar om felles utviklingsarbeid vart starta opp. Kommunedirektøren vurderer at kommunen sitt planarbeid vert koordinert med det regionale arbeidet med berekraft/klima og miljø.

Pandemi

Om det er noko som har endra seg og påverkar samfunnet etter at kommuneplana vart vedteke, så er det nettopp Covid 19-pandemien. Datoen 12 mars 2020 vil bli ståande som eit skifte i synet på beredskap og (folke)helse.

Det er i ei erkjenning at pandemiar er noko som vil kome og som ein må vere budd på. Åreg og jamleg revisjon av kommunen sin beredskapsplan etter kvart som erfaringar og evalueringar og konsekvensar av koronapandemien vert kjend. Revisjon av kommunen sin pandemiplan og overordna risiko- og sårbarheitsanalyse er også viktig.

Strategisk næringsplan

Siste strategiske næringsplan vart vedteke i 2011 med planhorisont 2020. I førre planstrategi vart det sagt at revisjon må sjåast i samanheng med revisjon av kommuneplana sin samfunnsdel og dei langsiktige mål og strategiar som vart vedteke der. Ny kommuneplan identifierer ikkje utarbeidning av strategisk næringsplan som eit tiltak. Dette ser ein i andre kommunar også, der utviklinga i lovverk (EØS) om begrensa høve til næringsstøtte, samt erfaringar med faktisk næringsarbeid har endra behovet for og nytten av kommunale næringsplanar. I vurderinga av planbehov og tilhøyrande ressursbruk må det vurderast kva for kommunale verkemiddel og påverknad planen vil ha for samfunnsutviklinga. Aukra kommune har delegert kompetanse og næringsstøtte for næringsutvikling til Aukra næringsforum. Ei samling av ressursar økonomisk og kompetansemessig vil medverke til målretting, fleksibilitet og einsretting/tydelegheit. Slik tar ein vare på oppgåva med 1. linetenesta, med bedriftsrådgjeving og økonomisk støtte.

Fokus for kommunal næringsutvikling er i tillegg tilrettelegging for infrastruktur, mellom anna areal, transport, tenesteyting, og ikkje minst sørge for realisering av «Kjerringsundet». Det er lagt opp til utarbeidning av reguleringsplan for næringsareal på Julsundet og Nautneset i planperioden, samt regulering av området kring gamle fiskarfagskolen.

Kommunedirektøren ser ikkje effekt eller behov for utarbeidning av kommunal næringsplan.

Skolebruksplan

Målet for Aukraskolen må vere er korleis ein kan arbeide for å ha ein god skole for alle med likeverdig opplæring. Ein skolebruksplan analyserar framtidige behov, moglegheiter, styrker og svakheiter med utgangspunkt i dagens situasjon for Aukraskolen. Moment i ei slik plan kan vere:

- Kva barnehagar gir elevgrunnlaget til skolane
- Avtalen med Hustadvika skole, når den går ut/reforhandlast
- Kvar skal ein ha ungdomsskole?
- Elevar som bur på grensa til kommunen
- Elevtalsprognosar i perioda
- Bustadbygging og konsekvensar for skolekrins

Oversikt over planoppgåver i perioden 2021-2023

På bakgrunn av dei strategiske områda vedteken gjennom kommuneplanen sin samfunnsdel og anbefaling om vidareføringa av desse, samt grunnlagsarbeidet for planstrategien, ser kommunedirektøren følgande planer som bør prioriterast i kommunestyreperioden. I tabellen nedanfor går det fram prioriterte planoppgåver i perioden 2021-2023.

Planoversikten viser når utarbeiding eller revisjon skal skje. Dette for å vise ei anbefalt prioritering. Under «Merknad» vert omtala arbeid med planar i førre planstrategi.

PLANOPPGÅVER 2021-2023	2020	2021	2022	2023	Merknad
Kommuneplan samfunnsdel					Vedtatt 2019
Kommuneplan arealdel					Vedtatt 2016. Gjenstår: Orten og sjøareal
Hovudplan vassforsyning				2023	Gj. 2018 – 2022
Hovudplan avløp		2021			Vedtatt 2018
Bustadpolitisk HP		2021			2015-2020
Klima og miljøplan		2021			
Trafikktrygging				2023	Gj. 2019 – 2022
Barnehageplan					Gj. 2014-2017
Skolebruksplan			2022		
Kommunal ROS plan			2022		Vedtatt 2019
Pandemiplan	2020	2021			
Beredskapsplan	2020	2021	2022	2023	Årleg
Lønnspolitisk plan	2020		2022		
Alkoholpolitisk plan	2020				
Kommunikasjonsplan		2021			
Likestilling og mangfold				2023	Vedteke 2019
Plan for psykisk helse og rus				2023	Vedteke 2019
Barne og ungdomsplan	2020				
Omsorgsplan	2020				
Vald i nære relasjoner		2021			Interkommunal
Folkehelse	2020	2021	2022	2023	Årleg
Kulturminneplan	2020				neste gang 2024
Kulturplan	2020				neste gang 2024
Kompetanseutviklingsplan	2020				
Rekrutteringsplan	2020				
Områderegulering til industriformål (Julsundet og Nautneset)		2021	2022		
Regulering av kommunalt bustadfelt (Fiskarfagskolen)		2021	2022		
Tettstadsplan Falkhytten					Vedteke 2018